

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

A KÖZÖSSÉG IRÁNYMUTATÁSA A NEHÉZ HELYZETBEN LÉVŐ VÁLLALKOZÁSOK MEGMENTÉSÉHEZ ÉS SZERKEZETÁTALAKÍTÁSÁHOZ NYÚJTOTT ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRÓL

(2004/C 244/02)

(EGT vonatkozású szöveg)

1. BEVEZETÉS

Ezentúl az állami támogatás tilalmának a Szerződésben megállapított általános elvét kell továbbra is szabályként alkalmazni és korlátozni kell az e szabálytól való eltérést.

1. A Bizottság 1994-ben fogadta el első iránymutatását a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról ⁽¹⁾. 1997-ben a Bizottság a mezőgazdaságra vonatkozó különös szabályokkal ⁽²⁾ egészítette ki iránymutatását. Az iránymutatás új változatát 1999-ben ⁽³⁾ fogadták el és annak érvényessége 2004. október 9-én jár le.
2. Iránymutatásának ezzel – az előző változatokra épülő – változatával a Bizottság célja az, hogy több tényező által is ösztönzött változtatásokat hajtson végre és tisztázza álláspontját.
3. Először is, az Európa Tanács 2001. március 23–24-i stockholmi és 2002. március 15–16-i barcelonai üléseinek fényében, melyek felkérték a tagállamokat, hogy csökkentsék az állami támogatás bruttó nemzeti össztermékében kifejezett arányát és azt a közös érdeknek kohéziós célkitűzéseket is magában foglaló horizontálisabb célkitűzése felé irányítsák át, biztosítottak tűnik a megmentési célú és szerkezetátalakítási műveletek engedélyezése által teremtett torzulás szigorúbb ellenőrzése. Ez ugyancsak megfelel az Európai Tanács 2000. március 23–24-én Lisszabonban tartott ülésének következtetéseivel, melyek célja az európai gazdaság versenyképességének fokozása.
4. A nem hatékony vállalatok kivonulása a piac működésének megszokott részét képezi. Nem válhat megszokottá, hogy egy nehéz helyzetbe kerülő vállalkozást az állam ment meg. A múltban a megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatások eredményezték az állami támogatással kapcsolatos legvitatottabb ügyeket és e támogatások az állami támogatás legtorzítóbb típusai.

5. Az „először és utoljára” elvet tovább erősítik annak érdekében, hogy ne lehessen ismételt megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásokkal vállalkozásokat mesterségesen életben tartani.
6. Az 1999-es iránymutatások különbséget tettek megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatás között, miszerint a megmentési célú támogatást mint ideiglenes támogatást definiálták, melynek célja, hogy annyi ideig segítsen felszínen tartani egy nehéz helyzetben lévő vállalkozást, amíg kidolgoznak egy szerkezetátalakítási és/vagy felszámolási tervet. Ebben a fázisban elvileg nem lehet államilag finanszírozott szerkezetátalakítási intézkedést fogatosítani. A megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatás ilyen éles megkülönböztetése viszont nehézségekhez vezetett. A nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak lehet, hogy már megmentési célú fázisban is sürgős szerkezeti jellegű intézkedéseket kell hozniuk, hogy megállítsák vagy mérsékeljék a pénzügyi helyzet romlását. Ezért a jelen iránymutatások oly módon szelítik ki a „megmentési célú támogatás” fogalmát, hogy a kedvezményezett olyan sürgős – akár szerkezeti jellegű – intézkedéseket hozhasson, mint például egy ágazat azonnali bezárása vagy a veszteséget gerjesztő tevékenységek felszámolásának egyéb formája. E támogatások sürgőssége okán a tagállamoknak meg kell adni annak lehetőségét, hogy e támogatások jóváhagyását egyszerűsített eljárásban kapják meg.
7. A szerkezetátalakítási támogatások tekintetében, az 1994-es iránymutatásokra építve, az 1999-es iránymutatások továbbra is megkövetelik a kedvezményezett jelentős hozzájárulását a szerkezetátalakításhoz. E felülvizsgálat keretében még egyértelműbbé kell tenni azt az alapelvet, hogy e hozzájárulásnak valósnak kell lennie és nem szabad támogatásból származnia. A kedvezményezett hozzájárulásának kettős célja van: egyfelől azt mutatja, hogy a piacok (tulajdonosok, hitelezők) hisznek annak lehetőségében, hogy a vállalat ésszerű időn belül újra életképes lesz. Másfelől biztosítja, hogy a szerkezetátalakítási támogatás arra a minimumra korlátozódik, mely szükséges az életképesség helyreállításához és egyben korlátozza a verseny torzulását. E tekintetben a Bizottság a versenyben résztvevőkre gyakorolt hatás minimalizálásához kompenzációs intézkedéseket is követel.

⁽¹⁾ HL C 368., 1994.12.23., 12. o.

⁽²⁾ HL C 283., 1997.9.19., 2. o. Lásd az 5. fejezethez tartozó lábjegyzetet is.

⁽³⁾ HL C 288., 1999.10.9., 2. o.

8. A nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak megmentésére vagy szerkezetátalakítására nyújtott támogatás csak bizonyos feltételek mellett tekinthető jogszerűnek. Indokolhatják például szociális vagy regionális politikai szempontok, a kis- és középvállalkozások (KKV) jótékony gazdasági szerepe figyelembevételének szükségessége, vagy – kivételes esetben – a versenyképes piaci struktúra fenntartásának szükségessége akkor, amikor egyes vállalkozások eltűnése monopólium, illetve kifejezetten oligopolisztikus helyzet kialakulásához vezethet. Másrészt, egy vállalatot nem indokolt mesterségesen életben tartani egy olyan ágazatban, melyre hosszú távú strukturális többletkapacitás jellemző és akkor, ha azt csak ismételt állami beavatkozásokkal lehet megmenteni.

2. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK, VALAMINT AZ IRÁNYMUTATÁS HATÁLYA ÉS KAPCSOLATA AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRA VONATKOZÓ EGYÉB ELŐÍRÁSOKKAL

2.1. A „nehéz helyzetben lévő vállalkozás” fogalma

9. A Közösség nem határozta meg a „nehéz helyzetben lévő vállalkozás” fogalmát. Az iránymutatás alkalmazásában ugyanakkor a Bizottság akkor tekint egy vállalkozást nehéz helyzetben lévőnek, ha az képtelen – akár saját erejéből, akár pedig a tulajdonosai/résztvényesei vagy a hitelezői által biztosított források révén – arra, hogy megállítsa a veszteségek halmozódását, amely a hatóságok külső beavatkozása nélkül szinte teljes bizonyossággal azt eredményezné, hogy rövid- vagy középtávon feladja üzleti tevékenységét.

10. Ennek az iránymutatásnak az alkalmazásában valamely vállalkozás, méretétől, illetve a körülményektől függetlenül, akkor tekinthető nehéz helyzetben lévőnek, ha:

- a) korlátozott felelősségi alapon működő társaság⁽¹⁾ esetén törzstőkéjének több mint a fele nincs meg⁽²⁾, és annak több mint egynegyede az előző 12 hónap során veszett el;
- b) olyan társaság esetén, ahol legalább egyes tagok korlátlan felelősséggel bírnak a társaság tartozása tekintetében⁽³⁾, a társaság könyveiben kimutatott tőkének több mint a fele nincs meg, és annak több mint egynegyede az előző 12 hónap során veszett el; vagy
- c) a hazai jog szerint az adott vállalkozás – függetlenül a vállalkozási formától – megfelel a kollektív fizetési képtelenségi eljárás kritériumainak.

⁽¹⁾ Ez különösen a legutóbb a 2003/51/EK irányelvvel (HL L 178., 2003.7.17., 16. o.) módosított 78/660/EKG tanácsi irányelv (HL L 222., 1978.8.14., 11. o.) 1. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében említett társasági formákra vonatkozik.

⁽²⁾ A 2003. évi csatlakozási szerződéssel legutóbb módosított 77/91/EKG tanácsi irányelv (HL L 26., 1977.1.30., 1. o.) 17. cikkében foglalt rendelkezésekhez hasonlóan.

⁽³⁾ Ez főként a módosított 78/660/EKG tanácsi irányelv 1. cikke (1) bekezdésének második albekezdésében említett társasági formákra vonatkozik.

11. Egy vállalat a 10. pontban hivatkozott feltételek hiányában is nehézségben lévőnek tekinthető, különösen akkor, ha egy vállalkozás nehéz helyzetére utaló szokásos jelek mutatkoznak, mint pl. a növekvő veszteségek, a csökkenő forgalom, a felhalmozódó leltári készletek, a fölös kapacitás, a lanyhuló pénzforgalom, a növekvő adósságok, az emelkedő kamatköltségek és a zuhanó vagy nullára leírt nettó eszközérték. Súlyos helyzetben nem kizárt, hogy a vállalkozás már fizetési képtelenné vált, vagy a hazai jog alapján kollektív fizetési képtelenségi eljárást indítottak ellene. Az utóbbi esetben ez az iránymutatás az ilyen eljárással összefüggésben nyújtott valamennyi olyan támogatásra vonatkozik, amelynek eredményeként a vállalkozás folytatni tudja üzleti tevékenységét. Egy nehéz helyzetben lévő vállalkozás mindenestre csak akkor jogosult támogatásra, ha igazolni lehet, hogy képtelen saját erejéből, illetve a tulajdonosai/résztvényesei vagy a hitelezők által biztosított források bevonásával talpra állni.

12. Ennek az iránymutatásnak az alkalmazásában az újonnan alapított vállalkozások még akkor sem jogosultak megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásra, ha induló pénzügyi helyzetük bizonytalan. Ez akkor fordul elő például, ha egy korábbi vállalkozás felszámolásából új vállalkozás jön létre vagy pusztán átveszi egy ilyen vállalkozás teljes eszközállományát. Elvileg egy vállalkozást a vonatkozó tevékenységi területen elkezdett műveleteitől számított első három éven keresztül tekintenek újonnan alapítotttnak. Csak ezen időszak után válik jogosulttá megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásra, feltéve ha:

- a) ezen iránymutatások értelmében egy nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül, és
- b) nem tartozik egy nagyobb üzleti csoporthoz⁽⁴⁾, kivéve a 13. pontban megállapított feltételeket.

13. Egy nagyobb vállalatcsoporthoz tartozó vagy azáltal átvett vállalat rendszerint nem jogosult megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásra, kivéve, ha a vállalat igazoltan saját működése, és nem a csoporton belüli önkényes költségfelosztás eredményeként jutott bajba, és a nehézségek túl súlyosak ahhoz, hogy csoportszinten megoldhatóak legyenek. Amennyiben a nehéz helyzetben lévő vállalat leányvállalatot hoz létre, a leányvállalat az őt ellenőrző nehéz helyzetben lévő vállalattal együtt csoportnak tekintendő és az e bekezdésben megállapított feltételeknek megfelelően támogatásban részesülhet.

⁽⁴⁾ Annak megállapítására, hogy egy vállalkozás független vagy egy csoport részét képezi-e, a 363/2004/EK (HL L 63., 2004.2.28., 20. o.) tanácsi rendelettel módosított 68/2001/EK rendelet (HL L 10., 2001.1.13., 20. o.) I. mellékletében megállapított feltételeket veszik figyelembe annak meghatározásához.

2.2. A „megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatás” meghatározása

14. A megmentési célú és a szerkezetátalakítási támogatásokra ugyanazok az iránymutatások vonatkoznak, mivel a hatóságoknak mindkét esetben nehéz helyzetben lévő vállalkozással van dolguk, és a megmentés, illetve a szerkezetátalakítás gyakran ugyanannak a folyamatnak két különböző fázisát jelentik, még ha más-más eljárásokat foglalnak is magukban.

15. A megmentési célú támogatás jellegénél fogva átmenti és visszafordítható támogatást jelent. Elsődleges célkitűzése, hogy addig segítsen felszínen tartani egy nehéz helyzetben lévő vállalkozást, amíg kidolgoznak egy szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervet. Az általános elv szerint a megmentési célú támogatás lehetővé teszi egy olyan társaság ideiglenes támogatását, mely pénzügyi helyzete számottevő romlásával szembeül, s ez akut likviditási válságban vagy technikai fizetéseképtelenségben nyilvánul meg. Az ilyen ideiglenes támogatással idő nyerhető a nehézségekhez vezető körülmények elemzésére és a nehézségek orvoslását szolgáló megfelelő terv kidolgozására. Ezen túlmenően a megmentési célú támogatást a minimális szükségletre kell korlátozni. Vagyis a megmentési célú támogatás egy rövid, hat hónapot meg nem haladó haladékokat biztosít a nehéz helyzetben lévő vállalkozások számára. A támogatásnak visszafordítható likviditástámogatásból kell állnia hitelgarancia vagy kölcsön formájában olyan kamatlábbal, mely legalábbis összehasonlítható a jól működő vállalkozásoknak nyújtott kölcsönöknél szokásos kamatlábbal, és különösen a Bizottság által elfogadott referencia-kamatlábakkal. Az azonnali cselekvést nem igénylő strukturális jellegű intézkedéseket, mint az állam megváltoztathatatlan és automatikus részvétele a vállalat saját tőkéjében, nem lehet megmentési célú támogatással finanszírozni.

16. Amint létrehoztak egy olyan szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervet, melyhez támogatást igényeltek, illetve annak megvalósítása folyamatban van, bármilyen további támogatás szerkezetátalakítási támogatásnak tekintendő. Az olyan intézkedéseket, melyeket azonnal végre kell hajtani a veszteségek halmozódásának megállításához, beleértve a strukturális intézkedéseket is (pl. a veszteséges tevékenységi területekről való azonnali kivonulás) el lehet kezdeni a megmentési célú támogatással, az alábbi a 3.1. részben említett, az egyéni támogatásokra vonatkozó, valamint a 4.3. részben említett, a támogatási programokra vonatkozó feltételektől függően. Kivéve abban az esetben, ha a 3.1.2. részben meghatározott egyszerűsített eljárást alkalmazzák, a tagállamnak bizonyítania kell, hogy az ilyen strukturális intézkedéseket azonnal el kell kezdeni. Megmentési célú támogatás általában nem nyújtható pénzügyi szerkezetátalakításra.

17. A szerkezetátalakítás ugyanakkor egy koherens és távlati tervre épül, amely helyreállítja a vállalkozás hosszú távú életképességét. A szerkezetátalakítás rendszerint egy vagy több elemet foglal magában az alábbiak közül: a vállalkozás tevékenységének hatékonyabb alapokon történő átszervezése és ésszerűsítése, amelybe jellemző módon beletartozik a veszteséges tevékenységektől való visszavonulás, azoknak a tevékenységeknek az átszervezése, amelyek ismét versenyképesé tehetőek és – lehetőség szerint – új és életképes tevékenységek irányában végrehajtott diverzifikáció. A fizikai szerkezetátalakítást rendszerint pénzügyi szerkezetátalakításnak (tőkejuttatás, adósságsökentés) kell kísérnie. Az iránymutatás keretében folyó szerkezetátalakítási műveletek ugyanakkor nem korlátozódhatnak a múltbeli veszteségek kiegyenlítésére irányuló pénzügyi támogatásra a veszteséget okozó problémák megoldása nélkül.

2.3. Alkalmazási kör

18. Ezek az iránymutatások valamennyi ágazat vállalkozásaira vonatkoznak, kivéve azon vállalkozásokat, melyek a szén-⁽¹⁾ vagy acélágazatban⁽²⁾ működnek, az érintett ágazat nehéz helyzetben lévő vállalkozásaira vonatkozó különleges szabályok sérelme nélkül⁽³⁾. A 79. pont kivételével⁽⁴⁾, ezen iránymutatások alkalmazandóak a halászat és az akvakultúra ágazatára, az iránymutatásban szereplő, a halászatra és akvakultúrára nyújtott állami támogatás vizsgálatára vonatkozó különleges szabályoknak való megfelelésre is figyelemmel⁽⁵⁾. A 5. fejezet további szabályokat tartalmaz a mezőgazdaságra vonatkozóan.

2.4. A közös piaccal való összeegyeztethetőség

19. A Szerződés 87. cikke (2) és (3) bekezdésének értelmében a 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozó támogatások a közös piaccal összeegyeztethetőnek minősülnek. Eltekintve azoktól a támogatásoktól, melyek célja a természeti csapások vagy rendkívüli események által okozott károk helyreállítása (87. cikk (2) bekezdés), és amelyekre nem vonatkozik ez az iránymutatás, az egyedüli elv, amelynek alapján a nehéz helyzetben lévő vállalkozások számára nyújtott támogatások összeegyeztethetőnek tekinthetők, a 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja. E rendelkezés alapján a Bizottság jogosult engedélyezni az „egyes gazdasági tevékenységek (...) fejlődését előmozdító támogatást, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben.” Ez az eset különösen akkor állhat fenn, ha a támogatás szükséges piaci kudarcok okozta különbözőségeket orvoslásához vagy a gazdasági és társadalmi kohézió biztosításához.

⁽¹⁾ A szénipar részére nyújtott állami támogatásról szóló 1407/2002/EK tanácsi rendelet 3. cikke (HL L 205., 2002.8.2., 1. o.), a 2003. évi csatlakozási szerződéssel módosított rendelet.

⁽²⁾ Az ESZAK-Szerződés hatályának lejártából fakadó, versennyel kapcsolatos esetek kezelésének bizonyos szempontjairól szóló bizottsági közlemény 19. pontja, HL C 152., 2002.6.26., 5. o. A szénágazatra vonatkozó megmentési célú, szerkezetátalakítási és bezárási támogatásról szóló bizottsági közlemény 1. pontja (HL C 70., 2002.3.19., 21. o.). A nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatás multiszektoralis keretrendszerének kontextusában elfogadott megfelelő intézkedések (HL C 70., 2002.3.19., 8. o.).

⁽³⁾ Ilyen jellegű különös szabályok vonatkoznak a repülés ágazatára (HL C 350., 1994.12.10., 5. o.).

⁽⁴⁾ Vagyis a 79. pontban előírt feltételeket be nem tartó KKV-knak nyújtott támogatást odaítélése mindazonáltal mentesülhet az egyéni értesítés alól.

⁽⁵⁾ HL C 19., 2001.1.20., 7. o.

20. Mivel pusztá léte van veszélyben, a nehéz helyzetben lévő vállalkozás nem tekinthető egyéb közérdekű célkitűzések elősegítésére alkalmas eszköznek addig, ameddig életképessége nem biztosított. Ezért a Bizottság úgy véli, hogy a nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtott támogatás csak akkor járulhat hozzá a gazdasági tevékenységek fejlesztéséhez oly módon, amivel nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmet a közös érdekekkel ellentétes mértékben, ha betartják az ezen iránymutatásban megállapított feltételeket. Ha a megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásban részesülő vállalkozások támogatott térségekben helyezkednek el, a Bizottság az 55. és 56. pontban leírtak szerint figyelembe veszi a Szerződés 87. cikk (3) bekezdésének a) és c) pontjaiban említett regionális megfontolásokat.

21. A Bizottság különös figyelmet fordít annak szükségességére, hogy megakadályozza, hogy ezen iránymutatásokat a már létező keretekben és iránymutatásokban lefektetett elvek megkerülésére alkalmazzák.

22. A megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatás elbírálását nem befolyásolhatják a támogatott vállalkozás tulajdonjogát érintő változások.

2.5. Korábbi jogellenes támogatások kedvezményezettjei

23. Ha előzőleg jogellenes támogatást nyújtottak egy nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak, melynek tekintetében a Bizottság visszatérítési felszólítással elutasító határozatot fogadott el, és e visszatérítés nem történt meg az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 656/1999/EK tanácsi rendelet⁽¹⁾ 14. cikkének megfelelően, ugyanazon vállalkozás számára bármilyen megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatás odaítélésének elbírálása során figyelembe kell venni egyrészt a korábbi és az új támogatás halmozott hatását, másrészt azt, hogy a korábbi támogatást nem térítették vissza⁽²⁾.

3. AZ EGYEDI BEJELENTÉS ÚTJÁN A BIZOTTSÁG TUDOMÁSÁRA HOZOTT MEGMENTÉSI CÉLÚ ÉS/VAGY SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI TÁMOGATÁSOK ENGEDÉLYEZÉSÉNEK ÁLTALÁNOS FELTÉTELEI

24. Ez a fejezet kizárólag azokkal a támogatásokkal foglalkozik, amelyeket egyedileg jelentenek be a Bizottságnak. Bizonyos körülmények között a Bizottság engedélyezhet megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatási programokat is a 4. fejezetben foglalt feltételek szerint.

⁽¹⁾ HL L 83., 1999.3.27., 1. o. A 2003-as csatlakozási okmány által módosított rendelet.

⁽²⁾ C-355/95 P, sz. ügy, 1997.5.15., Textilwerke Deggendorf kontra Bizottság (EBHT 1997., I-2549).

3.1. Megmentési célú támogatás

3.1.1. Feltételek

25. A Bizottság általi jóváhagyásához a 15. pontban meghatározott megmentési célú támogatásnak a következő feltételeknek kell eleget tennie:

a) A megmentési célú támogatásnak hitelgarancia, illetve kölcsön formájában nyújtott likviditási támogatásból kell állnia⁽³⁾. A kölcsön kamatlábának mindkét esetben legalábbis összehasonlíthatónak kell lennie a jól működő vállalkozásoknak nyújtott kölcsönöknél szokásos kamatlábbal, és különösen a Bizottság által elfogadott referencia-kamatlábakkal. Az első részlet folyósításától számított legfeljebb tizenkét hónapon belül minden kölcsönt vissza kell fizetni és minden kezességvállalásnak meg kell szűnnie;

b) súlyos szociális problémáknak kell indokolniuk, és nem megengedhető, hogy nemkívánatos hatásai begyűrűzzenek a többi tagállamba;

c) a bejelentéskor az érintett tagállamnak köteleznie kell magát arra, hogy a megmentési célú támogatás engedélyezését követő hat hónapon belül a Bizottság elé terjeszt egy szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervet, illetve annak bizonyítékát, hogy a kölcsönt teljes egészében visszafizették és/vagy a kezességvállalás megszűnt;

d) olyan összegre kell korlátozódnia, amely szükséges a vállalkozás üzleti tevékenységének fenntartásához abban az időszakban, amelyre a támogatást engedélyezik; ezen összeg magában foglalhatja a fent meghatározott sürgős szerkezeti intézkedések támogatását a 16. pontnak megfelelően. A szükséges összeget a vállalat veszteségekből fakadó likviditássiükségletei alapján kell megállapítani. A fenti összeg megállapításakor tekintetbe kell venni a mellékletben található formula alkalmazásának eredményét. Az említett számítás eredményét meghaladó bármilyen megmentési célú támogatást kellőképpen indokolni kell.

e) a 3.3. részben említett feltétel tiszteletben tartása („először és utoljára”).

⁽³⁾ Kivételt képezhet a bankszektorban azzal a céllal nyújtott megmentési célú támogatás, hogy az adott hitelintézet ideiglenesen folytathassa banki tevékenységét a hatályos prudenciális jogszabályoknak megfelelően (a hitelintézetek tevékenységének megkezdéséről és folytatásáról szóló, 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, HL L 126., 2000.5.26., 1. o.). Mindenesetre az a) albekezdésben leírt feltételeknek megfelelő formában nyújtott támogatásnak meg kell felelnie a megmentési célú támogatás általános elveinek és az nem állhat a bank saját pénzeszközeihez kapcsolódó strukturális pénzügyi intézkedésekből. A hitelgarancián és az a) pont feltételeinek megfelelő kölcsönökön kívüli módon juttatott támogatást a 38–42. pontoknak megfelelően sor kerül a szerkezetátalakítási terv keretében hozott kompenzációs intézkedések vizsgálatára.

26. Ha a tagállam az engedélyezés időpontjától számított hat hónapon belül szerkezetátalakítási tervet nyújtott be, illetve be nem jelentett támogatás esetében az intézkedés végrehajtásának időpontjától számított hat hónapon belül, a kölcsön visszafizetésének vagy a kezességvállalás megszűnésének határidejét addig hosszabbítják meg, míg a Bizottság döntést hoz a tervről, kivéve akkor, ha a Bizottság úgy határoz, hogy e meghosszabbítás nem igazolt.
27. A 659/1999/EK rendelet 23. cikkének és a 88. cikk (2) bekezdése második albekezdésének megfelelően a Bírósághoz benyújtott kereset lehetőségének sérelme nélkül, a Bizottság a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésének keretében eljárást kezdeményez, amennyiben a tagállam elmulasztja értesíteni a Bizottságot az alábbiakról:
- egy hitelt érdemlő és kellően indokolt szerkezetátalakítása vagy felszámolási terv, illetve
 - bizonyíték arról, hogy a kölcsönt teljesen visszafizették és/vagy hogy a kezességvállalás a hat hónapos határidő lejárta előtt véget ért.
28. A 659/1999/EK rendelet 23. cikkének és a 88. cikk (2) bekezdése második albekezdésének megfelelően a Bírósághoz benyújtott kereset lehetőségének sérelme nélkül, a Bizottság bármely olyan esetben határozhat ilyen eljárások kezdeményezéséről, amikor úgy véli, hogy a kölcsönt vagy kezességvállalást nem megfelelően használták fel, vagy akkor, ha a hat hónapos határidő lejártával tovább nem indokolható a támogatás visszatérítésének elmulasztása.
29. A megmentési célú támogatás jóváhagyása nem feltétlenül jelenti azt, hogy következképpen a szerkezetátalakítási terv keretében kért támogatást jóváhagyják; ez utóbbi támogatást saját érdemei alapján kell elbírálni.

3.1.2. Egyszerűsített eljárás

30. A Bizottság lehetőségei szerint igyekszik egy hónapon belül döntést hozni a 3.1.1. részben megjelölt valamennyi feltételnek és az alábbi kumulatív követelményeknek megfelelő megmentési célú támogatások tekintetében:
- az érintett vállalkozás a 10. pontban meghatározott három feltétel legalább egyikének megfelel;
 - a megmentési célú támogatás arra az összegre korlátozódik, amelyet a mellékletben szereplő formula alkalmazása eredményez és nem haladja meg a 10 milliós eurót.

3.2. Szerkezetátalakítási támogatás

3.2.1. Alapelv

31. A szerkezetátalakítási támogatás számos versennyel kapcsolatos megfontolást vet fel, mivel a strukturális alkalmazkodás terhének, és az azt kísérő szociális és

gazdasági problémáknak egy részét igazságtalan módon más tagállamokra, illetve olyan termelőkre hárítja, akik támogatás nélkül működnek. Általános elvként tehát csak olyan körülmények között engedhető meg szerkezetátalakítási támogatás nyújtása, ha az bizonyíthatóan nem ellentétes a közösségi érdekekkel. Ez csak a szigorú követelmények betartásával, illetve akkor lehetséges, ha a verseny torzulását biztosan ellensúlyozzák a vállalkozás életben maradásából fakadó előnyök (például, ha a vállalkozás tevékenységének beszüntetésével járó létszámleépítés nettó hatása, a beszállítókra gyakorolt hatásokkal együtt nyilvánvalóan súlyosbítaná a foglalkoztatási problémákat, vagy rendkívüli esetben, ha a vállalkozás eltűnése monopólium, illetve kifejezetten oligopolisztikus helyzet kialakulásához vezetne), és – szükség esetén – megfelelő kompenzációs intézkedéseket hoznak a versenytársak javára.

3.2.2. A támogatás engedélyezésének feltételei

32. A támogatott területekre, a kis- és középvállalkozásokra, illetve a mezőgazdasági ágazatra vonatkozó különös rendelkezésekre (lásd az 55., az 56., 57., 59. pontot, valamint az 5. fejezetet) is figyelemmel, a Bizottság csak a következő feltételek esetén hagyja jóvá a támogatásnyújtást:

A vállalkozás támogatathatósága

33. A vállalkozásnak, az iránymutatás értelmezésében, nehéz helyzetben lévőnek kell minősülnie (lásd a 9–13. pontokat).

A hosszú távú életképesség helyreállítása

34. A támogatás nyújtásának feltétele a szerkezetátalakítási terv végrehajtása, amelyet valamennyi egyedi támogatás esetén jóvá kell hagyatni a Bizottsággal, kivéve a KKV-k esetében, ahogyan azt a 3.2.5. rész meghatározza.
35. A szerkezetátalakítási tervnek – amely időtartamának a lehető legrövidebbnek kell lennie – a jövőbeni működési körülményekre vonatkozó reális feltételezések alapján, ésszerű időn belül helyre kell állítania a vállalkozás hosszú távú életképességét. A szerkezetátalakítási támogatást tehát egy olyan megvalósítható szerkezetátalakítási tervvel kell összekapcsolni, amely iránt az érintett tagállam elkötelezi magát. A kellően részletes tervet, beleértve egy piacfelmérést is, be kell nyújtani a Bizottságnak. Az életképesség javulásának elsősorban a szerkezetátalakítási tervben foglalt belső intézkedésekből kell fakadnia, és alapulhat olyan külső tényezőkön is, mint az ár- és a keresletbeli változások, amelyekre a vállalkozásnak nincs jelentős befolyása, amennyiben a piaccal kapcsolatos feltételezések általánosságban elfogadhatók. A szerkezetátalakításnak együtt kell járnia azoknak a tevékenységeknek a beszüntetésével, amelyek az átalakítást követően is strukturálisan veszteségesek maradnának.

36. A szerkezetátalakítási tervnek ismertetnie kell mindazokat a körülményeket, amelyek nehéz helyzetbe hozták a vállalkozást, lehetővé téve annak elbírálását, hogy a javasolt intézkedések megfelelőek-e. A tervnek figyelembe kell vennie – többek között – az érintett termékpiacra uralkodó és a jövőben várható keresleti-kínálatti viszonyokat, forgatókönyveket készítve a helyzet legkedvezőbb, illetve legkedvezőtlenebb alakulására, valamint egy köztes állapotra vonatkozó feltételezések alapján, és feltüntetve a vállalkozás erős, illetve gyenge vonásait. A tervnek lehetővé kell tennie a vállalkozás számára, hogy olyan új struktúra felé haladjon, amely hosszú távú esélyt kínál az életképességre, és arra, hogy a vállalkozás a saját lábára álljon.
37. A tervnek olyan fordulatot kell eredményeznie, amely lehetővé teszi a vállalkozás számára, hogy a szerkezetátalakítást követően fedezni tudja valamennyi költségét, beleértve az amortizációt és a pénzügyi terheket is. A várható tökemegtérülésnek elégségesnek kell lennie ahhoz, hogy az átalakított vállalkozás saját erejéből is versenyképes legyen a piacon. Ha a vállalkozás nehézségei vállalatirányítási rendszerének hibáiból fakadnak, akkor megfelelő módosításokat kell bevezetni.
38. Annak biztosítása érdekében, hogy a kereskedelmi feltételekre gyakorolt kedvezőtlen hatásokat a lehető legkisebbre csökkentsék és a pozitív hatások azoknál többet nyomjanak a latban, intézkedéseket kell hozni („kompenzációs intézkedések”). Ellenkező esetben a támogatást a „közös érdekekkel ellentétesnek”, és ezért a közös piaccal összeegyeztethetetlennek kell tekinteni. A kompenzációs intézkedések megfelelőségének meghatározása során a Bizottság figyelembe veszi a hosszú távú életképesség helyreállításának célkitűzését.
39. Ezen intézkedések magukban foglalhatják az eszközöktől való megfosztást, a kapacitás csökkentését vagy az érintett piacokra való belépés akadályainak csökkentését. A kompenzációs intézkedések megfelelőségének elbírálásakor a Bizottság figyelembe veszi a piac szerkezetét és a versenyfeltételeket annak biztosítása érdekében, hogy ezen intézkedések egyike se rontsa a piac szerkezetét, például azáltal, hogy közvetett módon monopólium, illetve határozott oligopolisztikus helyzet kialakulásához vezet. Ha egy tagállam képes bizonyítani, hogy ilyen helyzet merülne fel, a kompenzációs intézkedéseket oly módon kell megszerkeszteni, hogy e helyzet elkerülhető legyen.
40. Az intézkedéseknek arányosnak kell lenniük a támogatás torzító hatásaival, és különösen az adott vállalkozás méretével⁽¹⁾ és relatív piaci jelentőségével. Ezen intézkedéseket különösen azon piac(ok)on kell meghozni, ahol a szerkezetátalakítás után a vállalkozás jelentős piaci helyzetbe kerül. A csökkentés mértékét esetről esetre külön-külön kell megállapítani. A Bizottság a szerkezetátalakítási tervhez csatolt piacutatósi felmérés, és adott esetben a Bizottság rendelkezésére álló egyéb információk, az érintett felek által rendelkezésére bocsátott információkat is beleértve, alapján határozza meg a szükséges intézkedés terjedelmét. A csökkentés – a szerkezetátalakítási tervben foglaltak szerint – a szerkezetátalakítás szerves részét kell, hogy képezze. Ezt az elvet kell alkalmazni függetlenül attól, hogy a leépítés az állami támogatás megadása előtt vagy után történt, amennyiben az ugyanazon szerkezetátalakítás részét képezi. A hitelek leírása és a veszteséges tevékenységek megszüntetése, melyek mindenképpen szükségesek az életképesség visszaállításához, nem tekintendő a kapacitás vagy a piaci jelenlét csökkentésének a kompenzációs intézkedések elbírása céljából. Ezen elbírálás figyelembe vesz minden előzőleg nyújtott megmentési célú támogatást.
41. E feltétel viszont általában nem vonatkozik a kisvállalkozásokra, mivel feltételezhető, hogy a kisvállalkozásoknak nyújtott ad hoc támogatás általában nem torzítja a versenyt a közös érdekekkel ellentétes mértékben, kivéve ha arról az egy adott ágazatra vonatkozó állami támogatással kapcsolatos szabályok máshogyan rendelkeznek, vagy ha a kedvezményezett aktívnak minősül egy hosszú távú többletkapacitással szembesülő piacon.
42. Ha a kedvezményezett egy hosszú távú szerkezeti többletkapacitással szembesülő piacon⁽²⁾ tevékenykedik, a vállalkozás kapacitásának vagy piaci jelenlétének csökkentése esetleg el kell, hogy érje a 100 %-ot⁽³⁾.
- Minimálisra korlátozott támogatás: tényleges, támogatástól mentes hozzájárulás*
43. A támogatás összegét és intenzitását szigorúan a vállalkozás, a részvényesek vagy a vállalkozást magában foglaló csoport meglévő pénzügyi erőforrásainak ismeretében, a szerkezetátalakítás lehetővé tételéhez feltétlenül szükséges minimumra kell korlátozni. Ezen elbírálás figyelembe vesz minden előzőleg nyújtott megmentési célú támogatást. A támogatás kedvezményezettjeinek a szerkezetátalakítási tervhez jelentős mértékben hozzá kell járulniuk saját forrásaikból, ideértve olyan eszközeik eladását, amelyek nem nélkülözhetetlenek a vállalkozás túléléséhez, valamint külső finanszírozásból piaci feltételek mellett. E hozzájárulás jelzi, hogy a piacok hisznek az életképesség visszaállításának lehetőségében. E hozzájárulásnak, kizárva minden jövőbeni várt nyereséget, mint például a pénzforgalom, ténylegesnek, vagyis valósnak és a lehető legmagasabbnak kell lennie.

(1) E tekintetben a Bizottság azt is figyelembe veheti, hogy a szóban forgó vállalkozás közép- vagy nagyvállalkozás-e.

(2) HL C 70., 2002.3.19., 8. o.

(3) Ilyen esetekben a Bizottság csak arra a 3.2.6. részben foglaltaknak megfelelően a szerkezetátalakítás szociális költségeit enyhítő támogatást engedélyez, valamint környezetvédelmi támogatást a más-különb esetben esetleg elhagyott szennyezett területek tisztítására.

44. A Bizottság általában az alábbi hozzájárulásokat ⁽¹⁾ tekinti megfelelőnek a szerkezetátalakításhoz: kisvállalkozások esetében legalább 25 %, középvállalkozások esetében legalább 40 % és nagyvállalkozások esetében legalább 50 %. Kivételes körülmények között és különösen a tagállam által tanúsított nehéz helyzetekben a Bizottság alacsonyabb hozzájárulást is elfogadhat.
45. A torzító hatás korlátozása érdekében a támogatás összegét vagy a támogatásnyújtás formáját úgy kell meghatározni, hogy a vállalkozás ne juthasson olyan forrástöbbletbe, amelyet a szerkezetátalakítási folyamathoz nem kapcsolódó agresszív, piactorzító hatású tevékenységre használhat fel. A Bizottság ennek megfelelően vizsgálja felül a vállalkozás szerkezetátalakítás utáni forrásainak szintjét, beleértve az adósságok esetleges halasztását vagy csökkentését követő helyzetet is, különös tekintettel üzleti tevékenységének folytatására a vállalkozás ellen az adott ország jogszabályai alapján indított kollektív fizetésképtelenségi eljárást követően ⁽²⁾. Semmilyen támogatás nem fordítható olyan új beruházás finanszírozására, amely nem elengedhetetlen a vállalkozás életképességének helyreállításához.

A támogatás engedélyezésének különleges feltételei

46. A 38–42. pontokban ismertetett kompenzációs intézkedéseken túlmenően, amennyiben az érintett tagállam nem vállalt kötelezettséget ilyen rendelkezések elfogadásáról, a Bizottság olyan feltételeket és kötelezettségeket szabhat, melyeket szükségesnek ítél annak biztosításához, hogy a támogatás nem torzítja a versenyt a közös érdekek ellenében mértékben. Így például előírhatja, hogy az érintett tagállam:
- maga tegyen meg bizonyos intézkedéseket (pl. a közösségi jogra való kellő tekintettel megnyisson a vállalkozás tevékenységéhez közvetlen vagy közvetett módon kapcsolódó egyes piacokat a Közösség más gazdasági szereplői előtt);
 - meghatározott kötelezettségeket rójon a kedvezményezett vállalkozásra;
 - a szerkezetátalakítás időtartama alatt tartózkodjon a kedvezményezett vállalkozás egyéb formában való támogatásától.

A szerkezetátalakítási terv teljes körű végrehajtása és a feltételek betartása

47. A vállalkozás köteles teljes mértékben végrehajtani a Bizottság által elfogadott szerkezetátalakítási tervet, és eleget tenni a Bizottság határozatában megállapított minden egyéb kötelezettségének. A 659/1999/EK rendelet 23. cikkének és a 88. cikk (2) bekezdése második albekezdésének megfelelően a Bírósághoz benyújtott kereset

lehetőségének sérelme nélkül, a Bizottság a támogatással való visszaélésnek tekint a terv végrehajtásával kapcsolatos bármely mulasztást vagy az egyéb kötelezettségek be nem tartását.

48. Amennyiben a szerkezetátalakítási műveletek több éven keresztül tartanak, és jelentős összegű támogatás kapcsolódik hozzájuk, a Bizottság előírhatja, hogy a szerkezetátalakítási támogatást részletekben fizessék ki, és az egyes részletek folyósítását a következőktől tegyék függővé:
- minden egyes kifizetés előtt igazolni kell, hogy a szerkezetátalakítási terv egyes szakaszait a tervezett ütemnek megfelelően végrehajtották; vagy
 - minden egyes kifizetés előtt a Bizottság jóváhagyását kell kérni, miután bebizonyosodott, hogy a terv végrehajtása megfelelően folyik.

Monitoring és éves beszámoló

49. Az érintett tagállam által rendszeresen megküldött részletes beszámolók révén lehetővé kell tenni, hogy a Bizottság folyamatosan meggyőződhessen a szerkezetátalakítási terv megfelelő végrehajtásáról.
50. A nagyvállalkozásoknak nyújtott támogatások esetében az első ilyen beszámolót rendszerint a támogatás jóváhagyását követő hat hónapon belül kell a Bizottságnak benyújtani. Ezt követően évente legalább egyszer – egy meghatározott időpontban – beszámolót kell küldeni a Bizottságnak mindaddig, amíg a szerkezetátalakítási tervben foglalt célkitűzések megvalósultnak nem minősülnek. A beszámolóknak tartalmazniuk kell minden olyan információt, amelyre a Bizottságnak szüksége van ahhoz, hogy nyomon követhesse a szerkezetátalakítási program végrehajtását, a vállalkozásnak történő folyósítások ütemezését, a vállalkozás pénzügyi helyzetét, és a támogatást jóváhagyó határozatban megállapított feltételek vagy kötelezettségek betartását. A beszámolóknak tartalmazniuk kell a szerkezetátalakítási időszak (lásd a 68–71. pontokat) során bármely céllal, akár egyedi alapon, akár pedig általános program keretében a vállalkozásnak juttatott támogatásokra vonatkozó valamennyi fontos információt. Amennyiben a Bizottságnak szüksége van egyes kulcsfontosságú információk megfelelő időben történő visszaigazolására, pl. üzembeszárásokkal vagy kapacitáscsökkentésekkel kapcsolatban, gyakoribb beszámolási kötelezettséget is előírhat.

51. Amennyiben a támogatást jóváhagyó határozat szigorúbb feltételeket nem ír elő, a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott támogatásoknál általában elég, ha évente megküldik a Bizottságnak a kedvezményezett vállalkozás mérlegét és eredménykimutatását.

⁽¹⁾ Lásd 7. pont. E minimális hozzájárulás semmiféle támogatást nem tartalmazhat. Ez nem vonatkozik például azon esetekre, amikor a kölcsönre kamattámogatás jár vagy támogatástényezőket tartalmazó kormányzati garanciák biztosítják.

⁽²⁾ Lásd 10. c) pont.

3.2.3. A szerkezetátalakítási terv módosítása

52. A szerkezetátalakítási támogatás jóváhagyását követően az érintett tagállam a szerkezetátalakítási időszak során kérheti a Bizottság hozzájárulását a szerkezetátalakítási terv, illetve a támogatás összegének módosításához. A Bizottság a változtatásokat a következő feltételek teljesítése esetén engedélyezi:

- a) az átdolgozott tervnek is bizonyítania kell a vállalkozás életképességének ésszerű határidőn belüli helyreállítását;
- b) amennyiben növelik a támogatás összegét, az előírt kompenzációs intézkedések mértékének is nagyobbak kell lennie az eredetileg előírtaknál;
- c) amennyiben a javasolt kompenzációs intézkedések mértéke kisebb az eredetileg tervezettnél, a támogatás összegét hasonlóan csökkenteni kell;
- d) a kompenzációs intézkedések végrehajtására meghatározott új ütemtervet csak a vállalkozás vagy az érintett tagállam befolyásán kívül eső okból lehet elhalasztani az eredetileg elfogadott ütemtervvel szemben. Ellenkező esetben a támogatás összegét megfelelően csökkenteni kell.

53. Ha a Bizottság által szabott feltételek enyhülnek vagy a tagállam által vállalt kötelezettségek csökkennek, a támogatás összegét annak megfelelően csökkenteni kell vagy más feltételeket kell szabni.

54. Amennyiben a tagállam a Bizottság kellő tájékoztatása nélkül változtatásokat eszközöl a jóváhagyott szerkezetátalakítási tervben, a Bizottság eljárásokat kezdeményez a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése értelmében, amint arról a 659/1999/EK rendelet 16. cikke (a támogatással való visszaélés) rendelkezik, a 659/1999/EK rendelet 23. cikkének és a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése második albekezdésének megfelelően a Bírósághoz benyújtott kereset lehetőségének sérelme nélkül.

3.2.4. Szerkezetátalakítási támogatás nyújtása támogatott területeken

55. Mivel a Szerződés 158. cikke értelmében a gazdasági és társadalmi kohézió a Közösség elsődleges célkitűzése, és a 159. cikk⁽¹⁾ alapján a Közösség egyéb politikáinak is hozzá kell járulniuk e célkitűzés megvalósításához, a Bizottságnak figyelembe kell vennie a regionális fejlesztés szempontjait a támogatott térségekben nyújtott szerkezetátalakítási támogatás elbírálása során. A tény, hogy egy nehéz helyzetben lévő vállalkozás támogatott térségben helyezkedik el, még nem indokolja a szerkezetátalakítási támogatással kapcsolatos megengedő megközelítést:

⁽¹⁾ Az EK-Szerződés 159. cikke kimondja többek között, hogy a „közösségi politikák és fellépések kialakításánál és végrehajtásánál, valamint a belső piac megvalósításánál figyelembe kell venni a 158. cikkben meghatározott célokat, és azoknak hozzá kell járulniuk ezek eléréséhez”.

közép-, illetve hosszú távon nem segíti ugyanis az adott régiót, ha mesterségesen támogat egyes vállalkozásokat. Továbbá a vidékfejlesztés elősegítése érdekében, az adott régió saját érdeke, hogy forrásait a lehető leghamarabb olyan tevékenységek fejlesztésére fordítsa, amelyek életképesek és fenntarthatóak. Végezetül a versenytorzulást a minimumra kell szorítani még a támogatott térségekben működő vállalkozások támogatásakor is. E kontextusban ugyancsak figyelembe kell venni az érintett térségben vagy egyéb támogatott térségekben esetleg lehetséges ártalmas túlszordulási hatásokat.

56. Így tehát a 32–54. pontokban felsorolt követelmények a támogatott térségekre is vonatkoznak, még a regionális fejlesztés szempontjainak figyelembevétele esetén is. Amennyiben az adott ágazatban nyújtott állami támogatásokra vonatkozó szabályok másként nem rendelkeznek, a támogatás engedélyezésékor a támogatott térségekben kevésbé szigorú feltételek alkalmazhatók a kompenzációs intézkedések végrehajtását és a kedvezményezett hozzájárulásának mértékét illetően. Ha a vidékfejlesztési szükségletek igazolják, azokban az esetekben, ha a túlzott versenytorzulás elkerülése érdekében a kapacitás vagy a piaci jelenlét csökkentése tűnik a legmegfelelőbb intézkedésnek, a támogatott térségekben kisebb a kért csökkentés, mint a nem támogatott térségekben. Azon esetekben, melyeket az érintett tagállamnak tanúsítania kell, különbséget tesznek a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében támogatható, illetve a 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében támogatható térségek között ez előbbi térségek súlyosabb regionális problémáinak figyelembevétele érdekében.

3.2.5. Kis- és középvállalkozásoknak nyújtott szerkezetátalakítási támogatás

57. A kisvállalkozásoknak nyújtott támogatások⁽²⁾ általában kevésbé befolyásolják a kereskedelmi feltételeket, mint a közép- és nagy vállalkozásoknak nyújtott támogatások. Ez ugyancsak vonatkozik a szerkezetátalakítási támogatásra, ezért a 32–54. pontokban meghatározott feltételeket kevésbé szigorúan alkalmazzák.

a) a kisvállalkozásoknak nyújtott szerkezetátalakítási támogatás általában nem kapcsolódik a kompenzációs intézkedésekhez (lásd 41. pont), kivéve ha arról az adott ágazat állami támogatására vonatkozó szabályok másképp nem rendelkeznek.

b) a beszámoló tartalmára vonatkozó követelmények is kevésbé szigorúak KKV-k számára (lásd a 49., 50. és 51. pontot).

⁽²⁾ A 2003/361/EK bizottsági ajánlásban (HL L 124., 2003.5.20., 36. o.) meghatározottak szerint. Az erre vonatkozó meghatározás 2004. december 31-ig a 96/280/EK bizottsági ajánlásban (HL L 107., 1996.4.30., 4. o.) található meg.

58. Az „először és utoljára” elv (3.3. rész) viszont teljes mértékben alkalmazandó a kis- és középvállalkozásokra (KKV).

59. A KKV-k esetében nem szükséges a szerkezetátalakítási terv Bizottság által történő jóváhagyása. Mindazonáltal a tervnek meg kell felelnie a 35–37. pontokban lefektetett követelményeknek, valamint az érintett tagállamnak azt jóvá kell hagynia és arról a Bizottságot tájékoztatni kell. A támogatás nyújtását a szerkezetátalakítási terv teljes mértékű végrehajtásától függővé kell tenni. A tagállamra hárul az a kötelezettség, hogy igazolja ezen feltételek betartását.

3.2.6. A szerkezetátalakítás szociális költségeinek fedezésére nyújtott támogatás

60. A szerkezetátalakítási tervek rendszerint az érintett tevékenységek visszaszorításával vagy beszüntetésével járnak. Ilyen szigorítások gyakran az ésszerűsítés és a hatékonyság növelése érdekében is szükségesek, függetlenül a támogatásnyújtás esetleges feltételeként előírt kapacitás-csökkentéstől. Bármilyen legyen is az ok, az ilyen intézkedések általában munkaerő-csökkentéshez vezetnek a vállalatnál.

61. A tagállamok munkaügyi jogszabályai kialakíthatnak olyan általános szociális biztonsági programokat, amelyek keretében végkielégítést és korengedményes nyugdíjat fizetnek közvetlenül az elbocsátott munkavállalóknak. Az ilyen programok nem tekintendők a 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozó állami támogatásnak.

62. A közvetlenül a munkavállalóknak folyósított végkielégítés és korengedményes nyugdíj mellett az általános szociális biztonsági programok gyakran arra kötelezik a kormányt, hogy fedezze azoknak az ellátásoknak a költségeit, amelyeket a vállalkozás jogszabályi vagy szerződéses kötelezettségein túl juttat az elbocsátott munkavállalóknak. Ha az ilyen program az automatikus jogosultság előre megszabott követelményeinek megfelelő valamennyi munkavállaló számára – általában ágazati korlátozás nélkül – elérhető, az nem minősül a 87. cikk (1) bekezdése szerinti támogatásnak a szerkezetátalakítást végrehajtó vállalkozás szempontjából. Ha azonban a programot meghatározott iparágak szerkezetátalakításának támogatására használják fel, a program támogatási elemeket is magában hordozhat felhasználási módjának (!) szelektív volta miatt.

63. A vállalkozásnak a munkaügyi jogszabályokból vagy a szakszervezetekkel kötött kollektív szerződésekből eredő

kötelezettsége végkielégítés és/vagy korengedményes nyugdíj fizetésére a normális üzletmenetből fakadó költségek részét képezi, amelyet saját forrásaiból kell fedeznie. Következésképpen támogatásnak számít, ha az állam bármilyen formában hozzájárul ezekhez a költségekhez. Ez független attól, hogy a folyósítás közvetlenül a vállalkozásnak vagy valamely kormányhivatalon keresztül a munkavállalóknak történik.

64. A Bizottság a priori nem ellenzi az ilyen támogatást, amennyiben azt nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtják, mivel az érintett vállalkozás érdekein túlmutató gazdasági hasznot hoznak, lehetővé téve a strukturális változást és enyhítve a nehézségeket.

65. A végkielégítés és a korengedményes nyugdíj költségeinek fedezése mellett a támogatást gyakran folyósítják valamely egyedi szerkezetátalakítási esetben képzés, tanácsadás, alternatív foglalkoztatási lehetőség felkutatásában nyújtott gyakorlati segítség, áttelepítési támogatás, és az új vállalkozást beindítani kívánó munkavállalók szakképzésének és támogatásának finanszírozására is. A Bizottság következetes módon kedvezően értékeli az ilyen, a nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtott támogatásokat.

66. A 62–65. pontban szabályozott támogatások fajtáját egyértelműen fel kell tüntetni a szerkezetátalakítási tervben, mivel a kizárólag az elbocsátott munkavállalók javát szolgáló szociális intézkedések finanszírozására szolgáló támogatásokat figyelmen kívül kell hagyni a 38–42. pontban említett kompenzációs intézkedések mértékének meghatározása során.

67. A tagállamok közös érdekében a Bizottság a szerkezetátalakítási terv keretében gondoskodik arról, hogy minimálisra csökkentse a szerkezetátalakítás szociális hatásait a támogatást nyújtó országon kívüli tagállamokban.

3.2.7. A Bizottság tájékoztatásának szükségessége a kedvezményezett vállalkozásnak a szerkezetátalakítás időtartama alatt nyújtott valamennyi támogatásról

68. Ha egy nagyvállalkozás részére nyújtott szerkezetátalakítási támogatást ezen iránymutatások alapján vizsgálják, mindennemű további beruházási támogatás a szerkezetátalakítási időszak során, még ha Bizottság által már engedélyezett program alapján történik is, valószínűleg befolyásolja a Bizottságot a kötelező kompenzációs intézkedések mértékének meghatározásában.

(!) A Bíróság C-241/94 sz. ügyben (Franciaország kontra Bizottság (EBHT 1996. I-4551.)), (Kimberly Clark Sopalin), 1996. szeptember 26-án hozott ítéletében megerősítette, hogy a francia hatóságok által a Nemzeti Foglalkoztatási Alapon keresztül diszkrecionális alapon végzett finanszírozás rendszere alkalmas volt arra, hogy bizonyos vállalkozásokat kedvezőbb helyzetbe hozzon másoknál, tehát a Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében támogatásnak minősüljön. (A Bíróság ítélete nem kérdőjelezte meg a Bizottságnak azt a következtetését, hogy a támogatás végül is összeegyeztethető volt a közös paccal.)

69. A nagyvállalkozásoknak nyújtott szerkezetátalakítási támogatásról szóló értesítésekben fel kell tüntetni a kedvezményezett vállalkozásnak a szerkezetátalakítási időszak során folyósítani tervezett valamennyi további támogatást, a de minimis szabály körébe, illetve a mentesítő rendeletek hatálya alá tartozó esetek kivételével. A szerkezetátalakítási támogatás felmérésénél a Bizottság figyelembe veszi az ilyen támogatást.
70. A közép- és nagyvállalkozásoknak a szerkezetátalakítási időszak alatt ténylegesen nyújtott bármely támogatásról, beleértve a jóváhagyott programnak megfelelően nyújtott támogatást is, egyénileg értesíteni kell a Bizottságot, amennyiben ez utóbbit arról a szerkezetátalakítási támogatásról hozott döntés alkalmával nem értesítették.
71. A Bizottság gondoskodik arról, hogy a jóváhagyott programok keretében nyújtott támogatás nem alkalmazható ezen iránymutatások követelményeinek megkerülésére.

3.3. „Először és utoljára”

72. A megmentési célú támogatás egyszeri művelet, amelynek elsődleges célja, hogy meghatározott ideig – amíg a jövőjét fel nem méri –, működésben tartson egy vállalkozást. Nem megengedhető az olyan ismételt megmentési célú támogatás, amelynek csupán a status quo fenntartásához, az elkerülhetetlen elodázásához, ezzel egyidőben a gazdasági és szociális problémákat pedig más, hatékonyabban működő termelőkre vagy egyéb tagállamokra hárítva. Ezért megmentési célú támogatást csak egyszer szabad nyújtani („egyszer és utoljára” feltétel). Ugyanezen elvnek megfelelően, annak megakadályozása érdekében, hogy egyes vállalkozások jogtalanul részesülhessenek támogatásban, pedig azok csak az ismételt állami támogatásnak köszönhetően tudnak életben maradni, szerkezetátalakítási támogatás csak egyetlen alkalommal adható. Végül pedig, ha egy előzőleg szerkezetátalakítási támogatásban részesült vállalkozás számára megmentési célú támogatást nyújtanak, az úgy tekintendő, hogy a kedvezményezett nehézségei visszatérő természetűek, és hogy az ismételt állami beavatkozások a verseny közös érdekekkel ellentétes torzulásához vezettek. Az ilyen ismételt állami beavatkozások nem engedélyezhetőek.
73. A tervezett megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásról a Bizottságnak küldött bejelentés során a tagállamnak közölnie kell, hogy az adott vállalkozás kapott-e korábban megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatást, ideértve az iránymutatás alkalmazásának dátuma előtt nyújtott és a Bizottságnak be nem jelentett támogatásokat is⁽¹⁾. Ha igen, és amennyiben a szerkezetátalakítási támogatás nyújtása vagy a szerkezetátalakítási időszak vége óta kevesebb, mint tíz év telt el, vagy a terv végrehajtása megtorpant (bármelyik is legyen a legkésőbbi), a Bizottság nem engedélyez további megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatást, kivéve az alábbi eseteket:
- ha a szerkezetátalakítási támogatást megmentési célú támogatást követően nyújtják egy egyszeri szerkezetátalakítási művelet részeként;
 - ha a megmentési célú támogatást a 3.1.1. részben előírt feltételeknek megfelelően nyújtották és e támogatást nem követte államilag támogatott szerkezetátalakítás, ha:
 - a vállalat a megmentési célú támogatás nyújtása után hosszútávon életképesnek tekinthető, és
 - legalább öt év után, előreláthatatlan és a vállalat felelőssége alá nem tartozó körülmények⁽²⁾ miatt újabb megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásra van szükség;
 - olyan rendkívüli és előre nem látható körülmények esetén, amelyekért a kedvezményezett vállalkozás nem felelős.
- Ilyen esetekben nem alkalmazható a 3.1.2. részben említett egyszerűsített eljárás.
74. E szabály alkalmazását nem érinti a kedvezményezett vállalkozás tulajdonlásában a támogatásnyújtást követően végbemenő változás, illetve olyan bírósági vagy közigazgatási eljárás, amelynek eredményeként a vállalkozás mérlegét rendezettebb alapokra helyezik, csökkentik forrásait, vagy eltörlik korábbi adósságait, amennyiben ugyanaz a vállalkozás folytatja üzleti tevékenységét.
75. Amennyiben egy vállalatcsoport megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásban részesült, a Bizottság rendszerint nem engedélyez további megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatást a csoportnak vagy a csoporthoz tartozó jogalanyok, kivéve akkor, ha eltelt 10 év a megmentési célú támogatás nyújtása, a szerkezetátalakítási időszak befejeződése vagy a szerkezetátalakítási terv megvalósításának leállítása óta, attól függően, hogy ezek közül melyik a legutóbbi. Ha egy vállalatcsoporthoz tartozó jogalany megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásban részesült, – a támogatás korábbi kedvezményezettjének kivételével – a csoport egésze, illetve a csoporthoz tartozó egyéb jogalanyok jogosultak maradni megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásra (feltéve, ha betartják ezen iránymutatások egyéb rendelkezéseit). A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a csoport vagy a csoporthoz tartozó egyéb jogalanyok ne adják át a támogatást a támogatás korábbi kedvezményezettjének.

⁽¹⁾ A be nem jelentett támogatásokkal kapcsolatos elemzése során a Bizottság figyelembe veszi annak lehetőségét, hogy a támogatás – nem megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásként – összegeyztethető lett volna-e a közös piaccal.

⁽²⁾ Előre nem láthatónak olyan körülmény minősül, amelyre a szerkezetátalakítási terv készítésekor a vállalkozás vezetősége semmiféleképpen nem számíthatott, és amelyet nem a vállalkozás vezetőségének gondatlansága vagy hibái, ill. annak a csoportnak a határozatai okoztak, melyhez a vállalkozás tartozik.

76. Amennyiben egy vállalkozás átveszi egy másik vállalkozás eszközeit, különösen olyan vállalkozásét, amelyet a 74. pontban felsorolt eljárások valamelyike vagy az adott ország jogszabályai alapján kollektív fizetési képtelenségi eljárás alá vetettek, és már kapott megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatást, a vevőre nem vonatkozik az „először és utoljára” követelmény a következő kumulatív feltételek teljesülése esetén:

- a) a vevő egyértelműen különálló személy a korábbi vállalkozástól;
- b) a vevő piaci áron szerezte meg a korábbi vállalkozás eszközeit;
- c) a korábbi vállalkozás felszámolása vagy fizetőképességének helyreállítása és megvásárlása nem csupán az „először és utoljára” elv alkalmazásának megkerülésére szolgáló eszköz (a Bizottság megállapíthatja, hogy ez az eset állt fenn például, ha a nehézségek, amelyekkel a vevő szembesült, világosan láthatóak voltak a korábbi vállalkozás eszközeinek átvételkor).

77. Hangsúlyozni kell ugyanakkor, hogy az iránymutatás szerint nem engedélyezhető támogatásnyújtás eszköz vásárlására, mivel az induló beruházáshoz nyújtott támogatásnak minősül.

4. TÁMOGATÁSI PROGRAMOK KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK RÉSZÉRE

4.1. Általános elvek

78. A Bizottság csak akkor engedélyezi a nehéz helyzetben lévő kis- és középvállalkozások megmentését és/vagy szerkezetátalakítását célzó támogatási programokat, ha az érintett vállalkozások megfelelnek a Közösség kis- és középvállalkozásokra vonatkozó meghatározásának. A következő különleges rendelkezésekre figyelemmel, ezeknek a programoknak az összeegyeztethetőségét a 2. és 3. fejezetben ismertetett feltételek alapján vizsgálják, a 3.1.2. rész kivételével, mely a támogatási programokra nem alkalmazandó. Minden olyan támogatást, amelynek folyósítása program keretében történik, és amely nem felel meg az említett feltételeknek, egyedileg kell bejelenteni, és előzetesen jóvá kell hagyatni a Bizottsággal.

4.2. Támogathatóság

79. Amennyiben az adott ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló szabályok másként nem rendelkeznek, a kis- és középvállalkozások részére ezen iránymutatások alkalmazásának dátumát követően jóváhagyott programok keretében nyújtott támogatások csak akkor mentesülnek az egyedi bejelentés kötelezettsége alól, ha az érintett vállalkozás megfelel a 10. pontban foglalt három követelmény közül legalább egynek. A három követelmény egyikének sem megfelelő vállalkozásnak nyújtott

támogatásról egyedi bejelentést kell küldeni a Bizottságnak annak megítélésére, hogy az adott vállalkozás nehéz helyzetben lévőknek minősül-e. Azon vállalkozások számára nyújtott támogatásokról, melyek hosszú távú strukturális többletkapacitástól terhelt piacon működnek, a kedvezményezett méretétől függetlenül szintén egyéni bejelentést kell küldeni a Bizottságnak annak megítélésére, hogy arra a 42. pont alkalmazandó-e.

4.3. A megmentési célú támogatási programok engedélyezésének feltételei

80. A Bizottság által történő jóváhagyásukhoz a megmentési célú támogatási rendszereknek eleget kell tenniük a 25. pont a), b), d) és e) pontjaiban meghatározott feltételeknek. Ezen túlmenően, a megmentési célú támogatás legfeljebb hat hónapra nyújtható, amelynek során elemzést kell készíteni a vállalkozás helyzetéről. A fenti időszak vége előtt a tagállamnak jóvá kell hagynia egy szerkezetátalakítási, illetve felszámolási tervet, vagy követelnie kell a kedvezményezettől a kölcsön és a kockázati prémiumnak megfelelő támogatás visszatérítését.

81. A hat hónapnál hosszabb időre nyújtott vagy hat hónap után vissza nem térített megmentési célú támogatásról egyedi értesítést kell küldeni a Bizottságnak.

4.4. A szerkezetátalakítási támogatást tartalmazó programok engedélyezésének feltételei

82. A Bizottság csak akkor engedélyez szerkezetátalakítási támogatási programokat, ha a támogatásnyújtás feltétele, hogy a kedvezményezett az érintett tagállam által elfogadott szerkezetátalakítási tervet maradéktalanul végrehajtja, és a támogatás a következő feltételeknek megfelel:

- a) a működőképesség helyreállítása: a 34–37. pontban foglalt követelményeket alkalmazni kell;
- b) a túlzott versenytorzulás megakadályozása: mivel a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott támogatások általában kevésbé befolyásolják a versenyt, a 38–42. pontban foglalt elv nem alkalmazható, kivéve, ha az adott ágazatban nyújtott állami támogatásokra vonatkozó szabályok másként rendelkeznek. A programoknak ugyanakkor elő kell írniuk, hogy a kedvezményezett vállalkozások ne növeljék kapacitásukat a szerkezetátalakítási terv során. A középvállalkozásokra a 38–42. terjedő pontok vonatkoznak;
- c) a támogatásnak a szükséges minimumra történő korlátozása: a 43., 44. és 45. pontokban ismertetett elveket alkalmazni kell;
- d) a szerkezetátalakítási terv módosítása: a tervben végrehajtott változtatásoknak meg kell felelniük az 52., 53. és 54. pontokban megállapított szabályoknak.

4.5. A megmentési célú és/vagy szerkezetátalakítási támogatást tartalmazó programok engedélyezésének általános feltételei

83. A programoknak szabályozniuk kell a megmentési célú és/vagy szerkezetátalakítási műveletek során egy vállalkozásnak adható támogatás maximális összegét, beleértve a termódosítás esetét is. Az ilyen összeget meghaladó mértékű támogatásokat egyénileg kell bejelenteni a Bizottságnak. A valamely vállalkozásnak nyújtott kombinált megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatás maximális összege nem haladhatja meg a 10 millió eurót, ideértve az egyéb forrásokból származó vagy más programok keretében nyújtott támogatásokat is.

84. Ezen túlmenően tiszteletben kell tartani az „először és utoljára” elvet. A 3.3. részben megállapított szabályt alkalmazni kell.

85. A tagállamok ugyancsak kötelesek egyedileg bejelenteni a Bizottságnak azon eseteket, amikor egy vállalkozás olyan vállalkozás eszközeit veszi át, amelyek már kaptak megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatást.

4.6. Monitoring és éves beszámoló

86. A 49., 50. és 51. pontok nem vonatkoznak a támogatási programokra. Ugyanakkor a jóváhagyás egyik feltétele az, hogy – általában évente egyszer – beszámolót készítsenek a program működéséről, amely tartalmazza a Bizottság egységesített éves jelentésekről⁽¹⁾ szóló utasításában meghatározott információkat. A beszámolóknak tartalmazniuk kell továbbá a kedvezményezett társaságok felsorolását, feltüntetve az egyes társaságokra vonatkozóan:

- a) a társaság nevét;
- b) ágazati kódját, a NACE⁽²⁾ háromszámjegyű ágazati osztályozási rendszerének alkalmazásával;
- c) munkavállalóinak számát;
- d) éves forgalmát és mérlegértékét;
- e) az odaítélt támogatás összegét;
- f) a kedvezményezett hozzájárulásának összegét és formáját;

⁽¹⁾ Lásd az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtó rendelkezéseinek elfogadásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági rendelet (HL L 140., 2004.4.30., 1. o.) III. A. és B. mellékletét (egységes jelentésformátum a meglévő állami támogatáshoz).

⁽²⁾ Gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása az Európai Közösségekben; kiadja az Európai Közösségek Statisztikai Hivatala.

g) adott esetben a kompenzációs intézkedés formáját és mértékét;

h) adott esetben bármilyen korábban kapott szerkezetátalakítási vagy annak minősülő egyéb támogatást;

i) azt, hogy a kedvezményezett társaságot felszámolták, illetve a szerkezetátalakítási időszak vége előtt alávették-e kollektív fizetésképtelenségi eljárásnak.

5. A MEZŐGAZDASÁGI ÁGAZATBAN NYÚJTOTT SZERKEZETÁTALAKÍTÁSI TÁMOGATÁSRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK⁽³⁾

5.1. Kompenzációs intézkedések

87. A 38–42. és az 55. pont, valamint a 82. b) pont értelmében a kompenzációs intézkedések követelményét általában nem alkalmazzák kisvállalkozásoknál, kivéve, ha az adott ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló külön szabályok másként rendelkeznek. A mezőgazdasági ágazatban a Bizottság rendszerint előírja a szerkezetátalakítási támogatás valamennyi kedvezményezettje számára – függetlenül a vállalkozás méretétől – a kompenzációs intézkedések végrehajtását a 38–42. pontokban ismertetett elveknek megfelelően.

5.2. A többletkapacitás meghatározása

88. Ennek az iránymutatásnak az alkalmazásában a mezőgazdasági ágazatra vonatkozó strukturális többletkapacitás tényét a Bizottság esetenként külön-külön határozza meg, különösképpen figyelembe véve a megfelelő termékkategóriát illetően az előző három év során hozott piacstabilizációs intézkedések mértékét és trendjét, különös tekintettel az export-visszatérítésekre, a piacról való kivonulásra, a világszerte áruk alakulására és az ágazati korlátozások érvényesítésére a Közösség jogszabályaiban.

5.3. Megmentési célú és szerkezetátalakítási támogatási programra való jogosultság

89. A 79. ponttól eltérve a Bizottság kivételt tehet kis- és középvállalkozásoknak (KKV) az egyedi bejelentési kötelezettség alól, amennyiben a kis- és középvállalkozás nem felel meg legalább egynek, a 10. pontban foglalt három kritérium közül.

⁽³⁾ Ezen iránymutatások céljából, a Szerződés I. mellékletében (gazdálkodás) szereplő mezőgazdasági termékek elsődleges előállításában érintett valamennyi gazdasági szereplőre vonatkozik. E fejezet nem terjed ki a mezőgazdasági termékeket feldolgozó és forgalomba hozó vállalkozások számára nyújtott támogatási intézkedésekre. A feldolgozó és forgalmazó vállalkozásoknak nyújtott támogatásokat ezen iránymutatások általános szabályai alapján bírálják el. E fejezet nem vonatkozik a halászatra és akvakultúrára.

5.4. Kapacitáscsökkentés

90. Amennyiben strukturális termelési többletkapacitás áll fenn, a 38–42. pontban ismertetett visszafordíthatatlan kapacitáscsökkentést, illetve -felszámolást kell alkalmazni. A nyílt termőterületeket a tényleges kapacitásfelszámolás után 15 évvel lehet újrahasznosítani. A közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet⁽¹⁾ 5. cikkének és az elfogadott vonatkozó végrehajtási szabályoknak megfelelően addig is gondoskodni kell a termelésből kivont termőterületek jó mezőgazdasági és ökológiai állapotának fenntartásáról.

91. A bizonyos termékekre vagy gazdasági szereplőkre irányuló támogatási intézkedések esetén a termelőkapacitás csökkentésének el kell érnie annak a termelőkapacitásnak a 10 %-át, amelyre a szerkezetátalakítási támogatást ténylegesen nyújtják. Egyéb intézkedések esetén a termelési kapacitás csökkentésének legalább 5 %-ot kell elérnie. A kedvezőtlen helyzetű térségeknek nyújtott szerkezetátalakítási támogatás⁽²⁾ esetében a kapacitáscsökkentési követelményt két százalékponttal csökkentik. A Bizottság felmentést ad a kapacitáscsökkentés kötelezettsége alól abban az esetben, amennyiben a bármely egymást követő tizenkét hónapból álló időszak során a kedvezményezettek javára hozott, a szerkezetátalakítási támogatás odaítéléséről szóló döntések összessége az érintett tagállam adott ágazata termelési kapacitásának 1 %-ánál többet nem érint. E szabály regionális szinten alkalmazható abban az esetben, ha egy adott régióra korlátozott támogatási rendszerről van szó.

92. Mezőgazdasági kisvállalkozások esetén a visszafordíthatatlan kapacitáscsökkentés, illetve -felszámolás követelménye az érintett piac szintjén is teljesítettnek tekinthető (nem szükséges, hogy a csökkentés a szerkezetátalakítási támogatás kedvezményezettjeit érintse). A közös agrárpolitikai rendelkezések betartásával a tagállamok kívánságuk szerint választhatnak kapacitáscsökkentési rendszert.

93. A tagállamnak igazolnia kell, hogy a kapacitáscsökkentést a szerkezetátalakítási támogatás hiányában alkalmazott egyéb csökkentés esetén is előírják.

⁽¹⁾ HL L 270., 2003.10.21., 1. o. A legutóbb a 864/2004/EK rendelettel (HL L 161., 2004.4.30., 48. o.) módosított rendelet.

⁽²⁾ A legutóbb az 583/2004/EK rendelettel (HL L 91., 2004.3.30., 1. o.) módosított, 1257/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 160., 1999.6.26., 80. o.) 13. és a további cikkeiben meghatározottak szerint.

94. Amennyiben nem írnak elő kapacitáscsökkentést a támogatás kedvezményezettje számára, a támogatás odaítélésétől számított legfeljebb egy éven belül végre kell hajtani a csökkentés elérésére irányuló intézkedéseket.

95. A megfelelő piaci szinten vállalt kapacitásfelszámolás hatékonyságának biztosítása érdekében a tagállamnak el kell köteleznie magát amellet, hogy az érintett ágazatban nem nyújt állami támogatást kapacitásnövelésre. Ez a kötelezettségvállalás a kért kapacitáscsökkentés tényleges elérésének időpontjától számított öt éven belül hatályos.

96. A szerkezetátalakítási támogatásra való jogosultság, illetve a támogatás összegének meghatározásakor nem veszik figyelembe a közösségi kvóták vagy az ahhoz kapcsolódó rendelkezések betartásának eredményeként az egyéni gazdasági szereplőknél megjelenő terheket.

5.5. Az „először és utoljára” feltétel

97. A mezőgazdasági ágazatra is alkalmazni kell azt az elvet, hogy megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatást csak egyszer lehet nyújtani. A 3.3. részben megállapított 10 év helyébe viszont öt év lép.

5.6. Monitoring és éves jelentés

98. A 3. és 4. fejezetben foglalt szabályokat kell alkalmazni a mezőgazdasági ágazattal kapcsolatos monitoringra és éves beszámolókra is, kivéve a kedvezményezettek felsorolásának és a vállalkozásokkal kapcsolatos egyes információk (lásd 86. pont) megadásának kötelezettségét. A 90-től 96-ig terjedő pontokban foglalt rendelkezések alkalmazása esetén a beszámolóknak tartalmaznia kell a szerkezetátalakítási támogatás által ténylegesen támogatott termelési kapacitásra és az elért kapacitáscsökkentésre vonatkozó adatokat.

6. A 88. CIKK (1) BEKEZDÉSE SZERINTI MEGFELELŐ INTÉZKEDÉSEK

99. A Szerződés 88. cikk (1) bekezdésének megfelelően a Bizottság külön levélben javasolja, hogy létező támogatási programjaik tekintetében a tagállamok hozzanak megfelelő intézkedéseket a 100. és 101. pontok szerint. A jövőben a Bizottság csak a következő rendelkezések betartása esetén engedélyez támogatási programokat.

100. A Bizottság javaslatát elfogadó tagállamok azokat a már létező támogatási programjaikat, amelyeket 2004. október 9-ét követő hat hónapon belül is fenn kívánnak tartani, kötelesek úgy kiigazítani, hogy azok összhangban legyenek ezzel az iránymutatással.
101. A tagállamoknak a megfelelő intézkedéseket javasló említett levél kézhezvételétől számított egy hónapon belül jelezniük kell e megfelelő intézkedések elfogadását.

7. AZ IRÁNYMUTATÁS HATÁLYBALÉPÉSE ÉS IDŐBELI HATÁLYA

102. A Bizottság ezt az iránymutatást 2004. október 10. és 2009. október 9. között alkalmazza.

103. A Bizottsághoz 2004. október 10-ét megelőzően beérkezett bejelentések azonban a bejelentés időpontjában hatályos követelmények alapján kerülnek elbírálásra.
104. Minden olyan megmentési célú és/vagy szerkezetátalakítási támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét, amelyet a Szerződés 88. cikk (3) bekezdésének megsértésével a Bizottság engedélye nélkül nyújtottak, a Bizottság ezen iránymutatás alapján vizsgálja meg, amennyiben a támogatás egy részét, illetve egészét az iránymutatásnak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételét követően nyújtották.

A Bizottság minden egyéb esetben a támogatás nyújtásának időpontjában alkalmazandó iránymutatás alapján folytatja le a vizsgálatot.

MELLÉKLET

Az egyszerűsített eljárás alá tartozó megmentési célú támogatás maximális összege kiszámításához használandó formula (1):

$$\frac{\text{EBIT}_t + \text{értékcsökkenés}_t + (\text{működő tőke}_t - \text{működő tőke}_{t-1})}{2}$$

E formula alapját a társaságnak a támogatás nyújtása/vagy annak értesítése előtti évben (t-vel jelölve) elért működési eredményei (a kamatfizetés és adózás előtti eredmény (angol röv. EBIT) képezik. Ehhez az összeghez hozzáadták az értékcsökkenést, majd a fentiek alapján kapott összeghez hozzá kell adni a működő tőke változásait. A működő tőke változását úgy kell kiszámítani, mint a forgóeszközök és a folyó kötelezettségek (2) közötti különbséget a legutóbbi lezárt könyvelési időszakokban. Ehhez hasonlóan, ha a működő eredmény szintjén tartalékok vannak, akkor azokat világosan meg kell jelölni, és az eredmény ilyen tartalékokat nem tartalmazhat.

A formula célja a társaság negatív működő pénzforgalmának felbecsülése a támogatásra való jelentkezést megelőző évben (vagy nem értesített támogatás esetében a támogatás odaítélését megelőző évben). Ezen összeg felének elégnek kell lenni arra, hogy egy hat hónapos időszakra biztosítsa a társaság működését. Ezért a formula eredményét el kell osztani kettővel.

E formula csak akkor alkalmazható, ha annak eredménye negatív összeg.

Amennyiben a formula eredménye pozitív, részletesen indokolni kell, hogy a cég miért van a 10. és 11. pontokban leírt nehéz helyzetben.

Például:

Kamatfizetés és adózás előtti eredmények (millió euró)	(12)	
Értékcsökkenés (millió euróban)	(2)	
Mérleg (millió euró)	X december 31.	XO december 31.
<i>Forgóeszközök</i>		
Készpénz vagy azzal egyenértékű	10	5
Követelések	30	20
Készletek	50	45
Aktív időbeli elhatárolások	20	10
Egyéb forgóeszközök	20	20
Összes forgóeszköz	130	100
<i>Folyó kötelezettségek</i>		
Kötelezettségek	20	25
Aktív időbeli elhatárolások	15	10
Passzív időbeli elhatárolások	5	5
Összes folyó kötelezettség	40	40
Működő tőke	90	60
A működő tőke változása	(30)	

(1) Az EBIT-hez (kamattal és adóval előtti eredmény az alkalmazás előtti év éves beszámolója szerint, t-vel jelölve) hozzá kell adni az ugyanarra az időszakra vonatkozó értékcsökkenést és a működő tőke változásait egy két éves időszakban (az alkalmazás előtt, valamint azt megelőző év), és a hat hónapra, vagyis a megmentési célú támogatás általában engedélyezett időszakára vonatkozó összeg meghatározásához el kell osztani kettővel.

(2) Forgóeszközök: likvid pénzeszközök, követelések (vevő és tartozik-számlák), egyéb forgóeszközök és költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása (prepaid expenses), készletek.
Rövid lejáratú kötelezettségek: pénzügyi tarozások, kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítói kötelezettségek), valamint egyéb rövid lejáratú kötelezettségek, halasztott bevételek, egyéb aktív időbeli kötelezettségek, adófizetési kötelezettségek.

A megmentési célú támogatás maximális összege $[-12 + 2 + (-30)]/2 = -20$ millió euró

Mivel a formula eredménye nagyobb 10 millió eurónál, a 30. pontban ismertetett egyszerűsített eljárás nem alkalmazható. Ha ezen határértéket túllépik, a tagállamnak magyarázattal kell szolgálnia arról, hogyan állapították meg a vállalkozás jövőbeni pénzforgalmi szükségleteit és a megmentési célú támogatás összegét.
